

Соловійова Людмила

(Біла Церква)

КЛІНІЧНІ ОЗНАКИ ТА ЛІКУВАННЯ ЗА БАБЕЗІОЗУ СОБАК

Схема лікування із застосуванням імідопірану 5 % та патогенетичної терапії виявилася ефективною за бабезіозу собак. Це призвело до відновлення клінічного стану тварин та показників гемоцитопоезу.

Ключові слова: бабезіоз собак, іктеричні слизові оболонки, гематологічні дослідження, імідопіран 5 %, симптоматична терапія.

Summary

Soloviova Lyudmila

(Bila Tserkva)

CLINICAL SIGNS AND TREATMENT OF DOGS OF BABESIOSIS

The treatment regimen with imidopyran 5% and pathogenetic therapy was effective in canine babesiosis. It restored the clinical condition of the animals and hemocytopoiesis.

Key words: canine babesiosis, icteric mucous membranes, hematological studies, imidopyran 5 %, symptomatic therapy.

Велика чисельність популяції іксодових кліщів і щороку наростаюча напруженість епізоотичного процесу за бабезіозу собак вимагають розробки ефективних лікарських засобів антипротозойних препаратів, і також схем їх застосування [1, с. 22; 2, с. 241; 3, с. 133].

Дослідники рекомендують застосування тих схем лікування собак за бабезіозу, що базуються на принципах і знищення збудника, і також детоксикації організму, корекції анемії, застосування антиоксидантів. Для специфічного лікування тварин частіше застосовуються препарати на основі диміназону ацетурату, також імізолу, фортикарбу та ін. За ступенем

токсичності вони належать до групи «Б». Для зменшення їх токсичної дії необхідно застосовувати симптоматичну терапію [2, с. 208; 4, с. 146; 5, с. 25].

Прогресуюче розповсюдження бабезіозу собак та важкий перебіг прояву хвороби можуть спричинити загибель тварин, тому актуальним є питання розробки ефективних терапевтичних схем за даної патології.

Метою роботи було з'ясувати ефективність застосованої схеми лікування за бабезіозу собак на основі змін їх клінічного стану та гематологічних показників до та після лікування тварин у ветеринарній клініці “Вольт” с. Софіївська Борщагівка Київської області.

Матеріалом для дослідження були 10 хворих на бабезіоз собак. У роботі використовували клінічний огляд та лабораторні методи дослідження крові. Для діагностики бабезіозу готували мазки крові з першої крапліни крові кінчика вуха, їх фарбували за Романовського-Гімзи. Морфологічні дослідження крові проводили за загальноприйнятими методиками і оцінювали в камері з сіткою Горяєва; визначення вмісту гемоглобіну в крові проводили геміглобінціанідним методом; величину гематокриту визначали мікроцентрифугуванням за Шклярем.

Схема лікування включала імідопіран 5 %, його вводили у дозі 1 мл/20 кг маси тіла тварини, за 2 рази, підшкірно. Для уникнення побічної дії вводили підшкірно атропіну сульфат 1 % в дозі 1 мл на 50–100 кг маси тіла тварини. Також у перші три дні застосовували внутрішньовенно (крапельно) розчин глюкози 5 % у дозі 10 мл/кг, розчин Рінгера в дозі 10 мл/кг, дуфалайт – 10 мл/кг, гептрал у дозі 1 мг/кг маси тіла тварини, квамател – 1мг/кг ; внутрішньом'язово преднізолон у дозі 1,5 мг/кг маси тіла, ондасетрон у дозі 1мг/кг та катозал 10 % (0,5–5 мл/тварину). Для зниження гіпертермії використовували внутрішньом'язове введення розчину : димедрол+ но-шпа+ аналгін з розрахунку 1 мл даного розчину на 10 кг.

З першого по десятий день лікування внутрішньо задавали ентеросгель по одній 1 столовій ложці 4 рази в день.

Результати досліджень. Бабезіоз собак починався з підвищення температури тіла до 41°C (в середньому до 40,62± 0,12 °C). Тривалість такої лихоманки становила 3–4 доби та носила постійний характер.

На п'яту або шосту добу перебігу бабезіозу спостерігали зниження температури до 37,19±0,28 °C, при якому не спостерігалось покращення загального стану хворих. У собак з важким перебігом бабезіозу видимі слизові оболонки та непігментовані ділянки шкіри були іктеричними. У тварин спостерігали відмову від корму, блювання, у 50 % хворих – пронос, у 10 % тварин – закрепи, тахікардію, тахіпноє. У всіх випадках виявляли порушення роботи серця, жорстке дихання. У 40 % хворих відмічали хрипи в легенях, у 72 % – болючість у ділянці селезінки, у 10 % собак виявляли метеоризм кишечника. Майже у всіх хворих тварин (91 %) спостерігали збільшення меж печінки. Сеча була темно-коричневого кольору. Хвороба також проявлялася пригніченням тварин, нервовими розладами, парезами та паралічами задніх кінцівок. Температура тіла у хворих собак становила 39,4±0,28 °C, пульс – 148,2±18,3 уд/хв, частота дихання – 58,6±6,3 дих. рух/хв.

Зміни гемоцитопоезу характеризувалися гемолітичною анемією. Кількість еритроцитів знижувалася до 2–3 млн. в 1 мкл, а інколи – до 1–1,5. Показник кількості еритроцитів в середньому зменшився у 2,44 рази, порівняно з клінічно здоровими тваринами. Вміст гемоглобіну зменшився у середньому до 77,13±7,76 г/л (у 1,97 рази).

Також спостерігалися зміни форми та розмірів еритроцитів – анізоцитоз та пойкилоцитоз, що пов'язано з пригніченням еритропоезу за токсичної дії продуктів метаболізму бабезій на кістковий мозок та інші органи кровотворення.

Різне руйнування еритроцитів призвело до зниження величини гематокриту, в деяких тварин до критичного значення – 12–15 %, що, за відсутності своєчасного лікування, може бути причиною загибелі собак.

На наявність запального процесу в організмі хворих тварин вказувало збільшення кількості лейкоцитів у 1,41 рази, порівняно з клінічно здоровими собаками.

Упродовж 10 днів лікування у собак спостерігали поліпшення їх загального стану: у собак з'являвся апетит, вони ставали активні, слизові оболонки ставали блідо-рожевими, фізіологічних розмірів набували перкусійні межі печінки та зникала болючість при пальпації. Частота пульсу та дихання нормалізувалася до показників клінічно здорових собак.

Кількість уражених бабезіями еритроцитів знижувалася, на 5-й день залишалися поодинокі форми, розмір їх зменшувався і на 10-й день еритроцитів, уражених бабезіями, не виявляли.

Показники гемоцитопоезу, а саме кількість еритроцитів, лейкоцитів, вміст гемоглобіну та показник гематокриту через 10 днів лікування нормалізувалися.

Висновки.

1. Клінічно у собак, хворих на бабезіоз, відмічали пригнічення, втрату апетиту, анемічність та жовтяність слизових оболонок, схуднення, гіпертермію, тахікардію, тахіпноє, гемоглобінурію, пронос, що ускладнювалися спрагою, блюванням, болючістю у ділянці печінки, слабкістю задніх кінцівок.

2. При дослідженні показників гемоцитопоезу у хворих на бабезіоз собак відмічали олігоцитемію, олігохромемію, лейкоцитоз та зменшення гематокритної величини.

3. Застосована схема лікування з використанням імідопірану та симптоматичної терапії призвела до відновлення клінічного стану собак, гематологічних показників та звільнення організму від бабезій.

Джерела та література

1. Шевелева И. И., Петрова О. А. Бабезиоз собак: актуальность, диагностика, лечение профилактика. *Ветеринария сельскохозяйственных животных*. 2012. № 11. С. 21–23.

2. Пономар С. І., Гончаренко В. П., Соловійова Л. М. Довідник з диференціювання збудників інвазійних хвороб тварин. К.: Аграрна освіта, 2010. 327с.

3. Соловійова Л. М. Епізоотологічний прояв бабезіозу собак у м. Біла Церква. *Вісник Житомирського національного агроекологічного ун-ту*. № 1 (49), т. 3. 2015. С. 132–137.

4. Adaszek L., WernickaFurmaga R., Winiarczyk S. Preliminary study on the safety of a new vaccine against canine babesiosis containing soluble parastic antigen (SPA). *Bulletin of the Vet. Institute in pulawy*. 2012. Vol. 56. №. 2. P. 145–148.

5. Di Cicco M. F., Downey M. E., Beeler E. Re-emergence of *Babesia conradae* and effective treatment of infected dogs with atovaquone and azithromycin. *Vet. Parasit.* 2012. Vol. 187. №. 1–2. P. 23–27.

1) Соловійова Людмила Миколаївна – кандидат ветеринарних наук, доцент кафедри паразитології та фармакології Білоцерківського національного аграрного університету; тел. 068 456 06 55; soloviovalyuda@ukr.net; сертифікат: ТАК; надійшло запрошення і є необхідність отримувати запрошення надалі від оргкомітету на свою електронну адресу